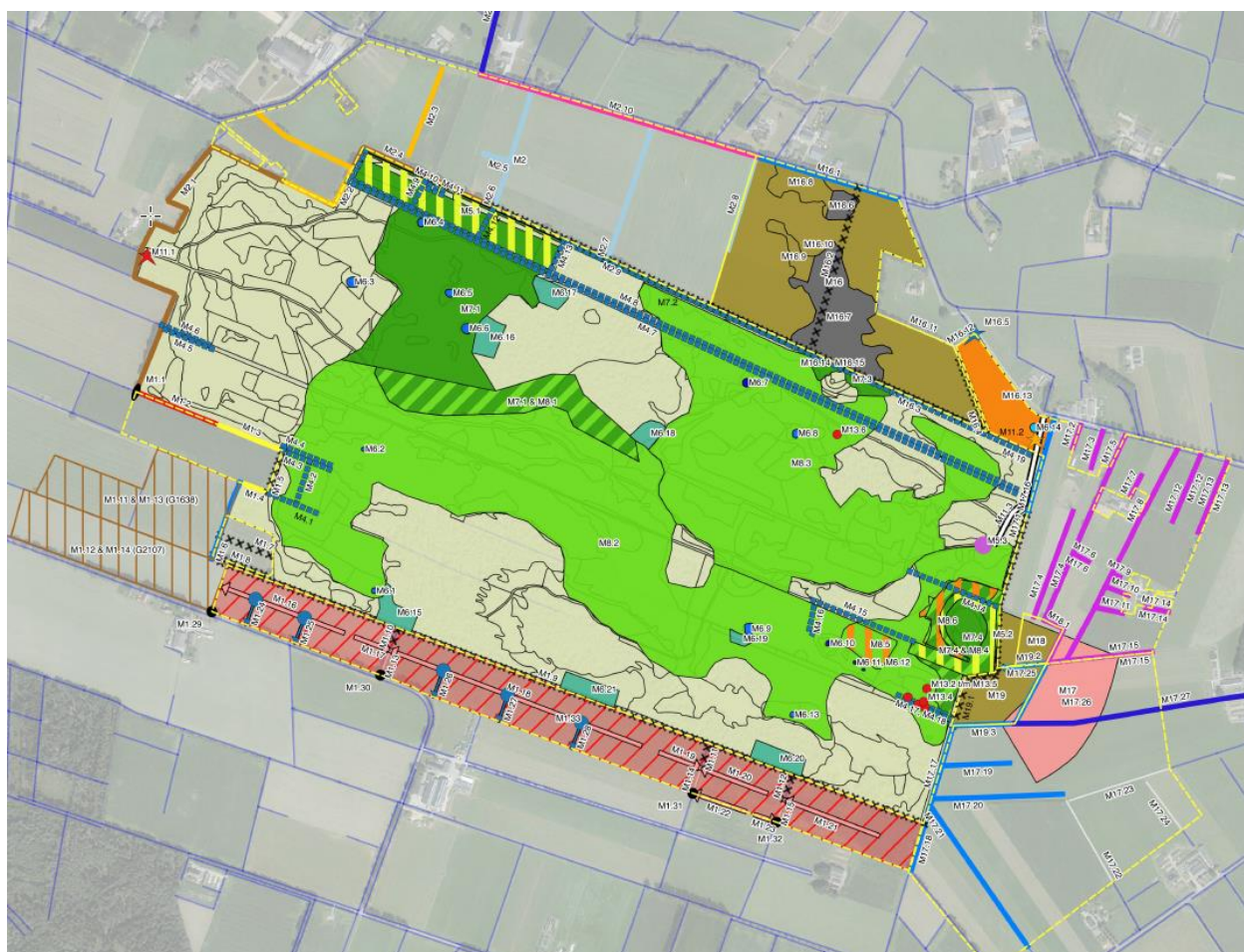

QuickScan effecten PAS-maatregelen op natuurwaarden op gronden rondom het Boetelerveld (update augustus 2018)

QuickScan effecten PAS-maatregelen op natuurwaarden op gronden rondom het Boetelerveld (update augustus 2018)

Colofon

© 2018 Fopma NatuurAdvies

Opdrachtgever: Dhr. V. Breen, Gemeente Raalte

Tekst, samenstelling: Albert Fopma, *Fopma NatuurAdvies*
Rollestraat 6
7983 KJ Wapse
06-26792019
fopma@natuuradvies.eu

Wijze van citeren: Fopma, A, 2018 QuickScan effecten PAS-maatregelen op natuurwaarden op gronden rondom het Boetelerveld; Update augustus 2018 *Fopma NatuurAdvies Rapport 2018-247, Wapse.*

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Fopma NatuurAdvies. Ook mag het zonder een dergelijke toestemming niet worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Fopma NatuurAdvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Fopma NatuurAdvies. De opdrachtgever vrijwaart Fopma NatuurAdvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Fopma NatuurAdvies is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

De informatie in dit rapport is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	5
1.1 ACHTERGROND	5
1.2 AANLEIDING	7
1.2.1 Soortbescherming	7
1.2.2 Gebiedsbescherming	7
1.3 PROBLEEMSTELLING / DOELSTELLING	8
2 SOORTBESCHERMING – WET NATUURBESCHERMING	9
2.1 BESCHERMINGSREGIME SOORTEN VOGELRICHTLIJN	9
2.2 BESCHERMINGSREGIME SOORTEN HABITATRICHTLIJN	9
2.3 BESCHERMINGSREGIME ANDERE SOORTEN	9
2.4 ZORGPLICHT	9
2.5 PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING OVERIJSEL (POV)	9
3 LIGGING ONDERZOEKSGBIED EN ONDERZOEKSOPZET	11
3.1 LIGGING ONDERZOEKSGBIED	11
3.2 ONDERZOEKSMETHODE	11
3.2.1 Bronnenonderzoek	11
3.2.2 Veldbezoek	11
4 INVENTARISATIE NATUURWAARDEN	15
4.1 VOGELS	15
4.1.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen	15
4.1.2 Gegevens uit veldbezoek (vogels)	16
4.2 VLEERMUIZEN	17
4.2.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen	17
4.2.2 Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)	17
4.3 OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	17
4.3.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen	17
4.3.2 Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)	18
4.4 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN	18
4.4.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen	18
4.4.2 Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)	19
4.5 VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	19
4.5.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen	19
4.5.2 Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)	20
4.6 VAATPLANTEN	21
4.6.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen	21
4.6.2 Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)	21
5 BEOORDELING WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	22
5.1 VOGELS	22
5.2 VLEERMUIZEN	22
5.3 OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	22
5.4 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN	22
5.5 VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	23
5.6 VAATPLANTEN	23
6 GEBIEDSBESCHERMING	24
6.1 NATUURNETWERK NEDERLAND	24
6.2 WET NATUURBESCHERMING - NATURA 2000 GEBIEDEN	25
7 CONCLUSIES	26
7.1 CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	26
7.2 CONCLUSIE NATUURNETWERK NEDERLAND	26
7.3 CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (GEBIEDEN)	26
8 BRONNEN	27
8.1 LITERATUUR	27

8.2 GERAADPLEEGDE WEBSITES	27
BIJLAGE 1 ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN WNB	28
BIJLAGE 2 PROCES BEOORDELING ONTHEFFING WNB	29
BIJLAGE 3 JAARROND BESCHERMDE VOGELS	30
BIJLAGE 4 SAMENVATTING NDFF	32
BIJLAGE 5 POV OVERIJSEL	34

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

De Programmatische Aanpak Stikstof (verder PAS) vereist dat er in en rondom de Natura 2000-gebieden in Nederland PAS-maatregelen worden uitgevoerd die het gebied robuuster maken en die voorkomen dat de Natura 2000-instandhoudingsdoelen verslechteren.

Ook bij het Natura 2000-gebied Boetelerveld worden dergelijke PAS-maatregelen uitgevoerd. In deze toets wordt gekeken of er voor de uitvoering van de PAS-maatregelen nog een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. De toets beperkt zich tot de maatregelen die worden uitgevoerd in het agrarische gebied buiten de Natura 2000-begrenzing en de sloot welke op de grens van het gebied ligt.

De toets is in 2016 ook al onder de Flora- en faunawet uitgevoerd. In augustus 2018 is de toets geactualiseerd en aangepast aan de Wet natuurbescherming.

De QuickScan kan uitsluitend gegeven worden of de gemeente bij een Omgevingsvergunning een verklaring van geen bedenkingen moet aanvragen.

In hoofdstuk 7 staan de conclusies van de QuickScan.

De te toetsen activiteiten betreffen:

- Verondiepen watergangen.
- Dempen watergangen.
- Herstel krekensstructuur.
- Verwijderen ontwatering .

Figuur 1. Luchtfoto met ligging onderzoeksgebied zwarte kader (Bron: NDFF).

Het onderzoeksgebied beperkt zich tot de agrarische gronden rondom het Natura 2000-gebied Boetelerveld, waarin de percelen of sloten liggen, waarin de PAS-maatregelen worden uitgevoerd en de directe omgeving (ca. 50 meter). Het plangebied zijn de sloten die gedempt of verondiept worden en de te herstellen slenken. Voor werkzaamheden in het Natura 2000-gebied is een aparte beoordeling gemaakt.

Figuur 2a. Foto's planlocatie augustus 2016

Figuur 2b. Foto's planlocatie augustus 2018

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor het maken van een uitgebreide QuickScan is de noodzaak en de wens om vooraf uit te sluiten dat door het project natuurwaarden aangetast kunnen worden.

1.2.1 Soortbescherming

Realisatie van de PAS-maatregelen kan invloed hebben op de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland. Overtreding van de verbodsbepalingen (bijlage 1) ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing. Hoofdstuk 2 t/m 6.

1.2.2 Gebiedsbescherming

In de QuickScan is tevens gekeken of er door de uitvoering van de PAS-maatregelen sprake kan zijn van negatieve effecten op het NatuurNetwerk Nederland.

1.3 Probleemstelling / doelstelling

De QuickScan geeft antwoord op onderstaande vragen:

1. Komen er natuurwaarden voor, waarvoor het noodzakelijk is om een uitgebreide natuurtoets te laten uitvoeren om te beoordelen in hoeverre het project handelingen bevat die in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (soortbescherming)?
2. Wordt het NNN aangetast?

2 Soortbescherming – Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor het soortenbeleid deelt de Wet natuurbescherming de soorten in drie beschermingsregimes, namelijk vogels (EU-Vogelrichtlijn), soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten.

2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). De lijst met jaarrond beschermde vogels staat in bijlage 3.

2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Het Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn is ten aanzien van verstoren strikter dan het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Mogelijk zijn de in de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn genoemde vogels strikter beschermd dan soorten die van nature in Nederland voorkomen en niet in deze bijlagen staan. Grotendeels betreffen het in Nederland zeldzame en doortrekkende soorten of dwaalgasten. Een aantal soorten zoals bijvoorbeeld de pimpelmees zijn algemeen in Nederland.

2.3 Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn de in de bijlage van Wet natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat hier om de bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11 Wet natuurbescherming). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te beschermen. Omdat er ook veel algemene soorten in staan genoemd is de verwachting dat er weer een verdeling komt van meer en minder strikt beschermde soorten (vergelijkbaar met de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet). Deze kan echter per provincie verschillen (zie bijlage 5).

2.4 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

2.5 Provinciale Omgevingsverordening Overijssel (POV)

Op basis van de bevoegdheden in de Wet natuurbescherming hebben de Provinciale Staten van Overijssel op 7 december 2016 besloten hoofdstuk 7 Natuur in te voegen in de Omgevingsverordening Overijssel 2009. En al daarvoor op 25 oktober 2016 hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 vastgesteld. Op 1 januari 2017 zijn deze provinciale regels in werking getreden, net als de Wet natuurbescherming waarop deze regels zijn gebaseerd.

In hoofdstuk 7 van de Omgevingsverordening en in de Beleidsregel worden een aantal taken en bevoegdheden die al bij de provincie belegd waren op dezelfde wijze voortgezet en in een nieuw jasje gestoken. Daarnaast zijn een aantal nieuwe taken en bevoegdheden vormgegeven die voorheen bij het Rijk lagen.

De invoeging van Hoofdstuk 7 Natuur Omgevingsverordening Overijssel 2009 en de Beleidsregel Natuur 2017 zijn mede tot stand gekomen met partners waar de provincie Overijssel mee samenwerkt.

Artikel 7.4.1 Bestrijding schade luidt:

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 3.10, eerste lid, onder a van de Wet is het toegestaan om de in bijlage 7.4.I (*in deze toets bijlage 5*) bij deze paragraaf aangewezen soorten opzettelijk te doden, en te vangen. Tevens is het in afwijking van het bepaalde in artikel 3.10, eerste lid, onder b van de Wet toegestaan de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing voor zover de handeling niet reeds op grond van een door de minister goedgekeurde gedragscode als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van de Wet is vrijgesteld.
3. De in het eerste lid genoemde vrijstellingen gelden ten behoeve van de in bijlage 7.4.I, bij de betreffende soort genoemde belangen, voor de gehele provincie Overijssel, onder gebruik van de hier genoemde middelen en onder de hierin genoemde voorschriften en beperkingen.
4. Van de in het eerste lid bedoelde vrijstellingen kan alleen gebruik gemaakt worden indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In bijlage 5 van deze natuurtoets staan de soorten vermeld welke op grond van de POV vrijgesteld worden.

Figuur 3. De Bandheidelibel is een bijzondere, maar onbeschermde soort in het onderzoeksgebied. De soort werd zowel in 2016 als in 2018 aangetroffen.

3 Ligging onderzoeksgebied en onderzoekopzet

3.1 Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied voor de Wet natuurbescherming (soorten) beperkt zich tot de percelen waarop de ingreep plaatsvindt en de directe omgeving (zie figuur 1). Voor de Wet natuurbescherming (Natura gebieden) is in hoofdstuk 6 ook gekeken naar het aspect externe werking.

3.2 Onderzoeksmethode

Deze QuickScan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een veldbezoek. Aan de hand van expert judgement door een ecooloog, die ook mede het veldbezoek heeft uitgevoerd is ingeschat wat de beschermde natuurwaarden zijn en de te verwachten effecten. Het veldonderzoek in 2016 is uitgevoerd door Herbert Schuurmans, Christel van Zutphen en Albert Fopma (Fopma NatuurAdvies). In 2018 is het veldbezoek door Albert Fopma uitgevoerd.

3.2.1 Bronnenonderzoek

Gekeken is naar de volgende bronnen:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, zie ook bijlage 4).
- Literatuur en websites (zie hoofdstuk 8).
- Data zoogdiervereeniging

3.2.2 Veldbezoek

Er hebben 2 veldbezoeken op de planlocatie en de naaste omgeving plaatsgevonden.

Datum: 1 augustus 2016
Tijdstip: gehele dag
Weersbeeld: licht bewolkt.
Temperatuur: 21° Celsius.

Datum: 4 augustus 2016
Tijdstip: ochtend
Weersbeeld: onbewolkt.
Temperatuur: 30° Celsius.

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de potenties van het plangebied voor beschermde diersoorten en de mogelijke functies. Op basis van expert judgement is een inschatting gemaakt wat de mogelijke effecten zijn van de ingreep op beschermde soorten.

Alle sloten en percelen waar maatregelen plaatsvinden zijn bemonsterd.

Figuur 4. Deelgebied Noord. M2 Verondiepen watergang, M16 herstel slenken en XXX = dempen watergang.

M02 Verondiepen kavelsloten tot 40 cm onder maaiveld, eerder instellen zomerpeil volgens meteorologisch gestuurde aanpak waterschap en voortzetting agrarisch gebruik in percelen ten noordwesten van Natura 2000 gebied. (M2.1 t/m M2.11).

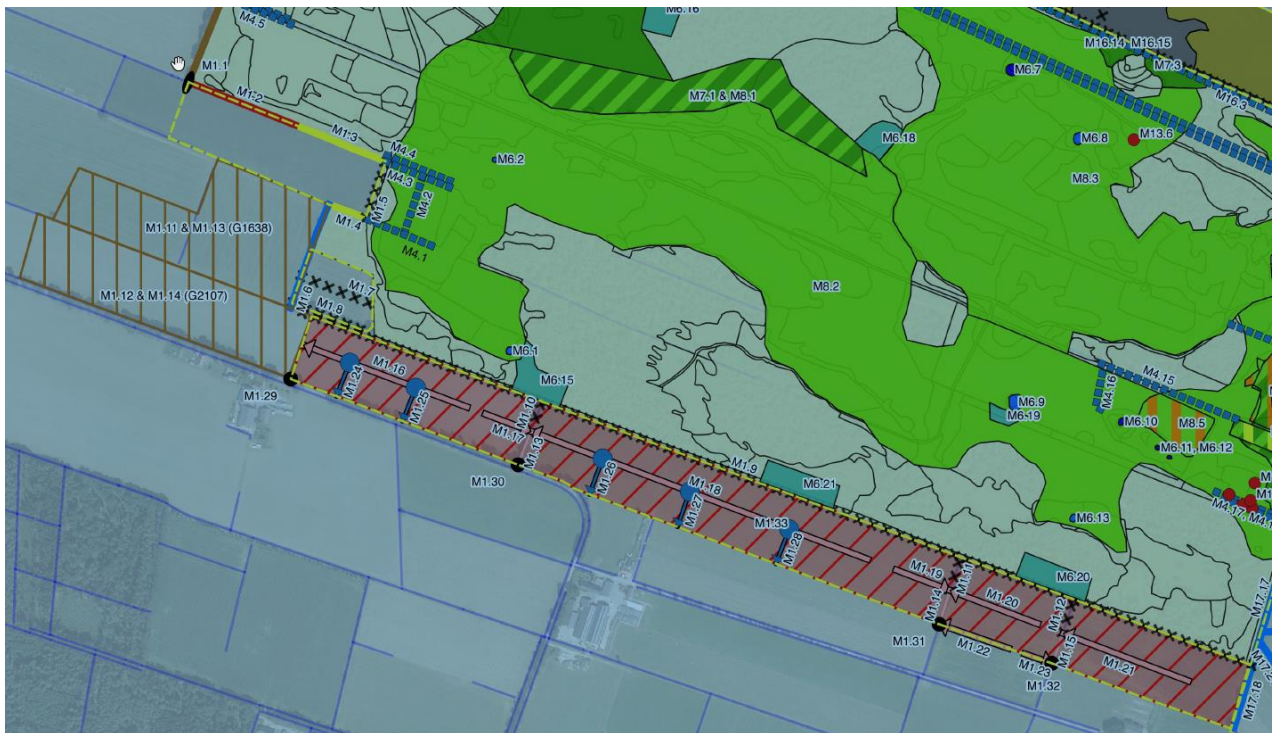
M16 M16 Verwerven percelen, verwijderen ontwatering, herinrichten met herstel van oude slenkenstructuur in percelen ten noordoosten van Natura 2000 gebied. (M16.1 t/m M16.13).

XXX dempen watergang.

Figuur 5. Deelgebied Oost. Met M17 Verondiepen watergang en XXX = dempen watergang.

- M17 Verwerven percelen, verondiepen kavelsloten tot 40 cm onder maaiveld, eerder instellen zomerpeil volgens meteorologisch gestuurde aanpak waterschap en starten evenwichtsbemesting in percelen ten oosten van Natura 2000 gebied.
- M18 Verwerven nieuwe natuur EHS, verondiepen kavelsloten tot 40 cm onder maaiveld, eerder instellen zomerpeil volgens meteorologisch gestuurde aanpak waterschap en stoppen bemesting in perceel ten oosten van Natura 2000 gebied.
- M19 Verondiepen kavelsloten tot 40 cm onder maaiveld, eerder instellen zomerpeil volgens meteorologisch gestuurde aanpak waterschap en stoppen bemesting in verworven perceel in EHS ten oosten van Natura 2000 gebied.
- XXX dempen watergang.

Figuur 6. Deelgebied Zuid. M1 verwijderen ontwatering en XXX = dempen watergang.

- M01 Verwijderen ontwatering in percelen grenzend aan de zuidgrens van Natura 2000 gebied.
- XXX dempen watergang.

4 Inventarisatie natuurwaarden

4.1 Vogels

4.1.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied (figuur 1) zijn 6 'jaarrond' beschermde vogelsoorten geregistreerd. Het betreft de Buizerd, Havik, Huismus, Kerkuil, Sperwer en Steenuil.

Onder de Wet natuurbescherming zijn vaste rust en verblijfplaatsen en nesten van deze soorten jaarrond beschermd.

Buizerd:	Drie waarnemingen met broedindicatie uit 2014. Allen noordostrand Natura 2000-gebied in bos.
Havik:	Geen waarnemingen met broedindicatie.
Huisumus:	Geen waarnemingen met broedindicatie.
Kerkuil:	Geen waarnemingen met broedindicatie.
Sperwer:	Eén waarnemingen met broedindicatie uit 2014. Oostrand Natura 2000-gebied in bos.
Steenuil:	Geen waarnemingen met broedindicatie.

Tabel 1. Waargenomen vogelsoorten in onderzoeksgebied periode 2013-2018. Vet en cursief zijn de jaarrond beschermde soorten (zie bijlage 3) (Bron: NDFF)

Vogels	Vogels	Vogels
Blauwe kiekendief	<i>Huisumus</i>	Scholekster
Blauwe reiger	Huiswaluw	Sijs
Boerenzwaluw	Kauw	Soepeend
Bonte vliegenvanger	<i>Kerkuil</i>	<i>Sperwer</i>
Boomklever	Kievit	Spreeuw
Boomkruiper	Kleine bonte specht	<i>Steenuil</i>
Boomleeuwerik	Knobbelzwaan	Tapuit
<i>Buizerd</i>	Koekoek	Tijftjaf
Dodaars	Koolmees	Torenvalk
Ekster	Koperwiek	Tuinfluit
Gaai	Krakeend	Vink
Geelgors	Kramsvogel	Waterhoen
Gekraagde roodstaart	Kuifmees	Watersnip
Grasmus	Mandarijneend	Wilde eend
Graspieper	Meerkoet	Winterkoning
Gauwe gans	Nijlgans	Wintertaling
Groene specht	Patrijs	Witte kwikstaart
Grote bonte specht	Pijlstaart	Wulp
Grote lijster	Pimpelmees	Zwarte kraai
<i>Havik</i>	Purperreiger	Zwarte mees
Holenduif	Roodborst	Zwartkop
Houtduif	Roodborsttapuit	

4.1.2 Gegevens uit veldbezoek (vogels)

Aangetroffen soorten

In het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn enkele vogelsoorten waargenomen (tabel 2).

Tabel 2. Waargenomen soorten tijdens veldbezoeken

Datum	Soort	Aantal	Locatie
1 augustus 2016	Patrijs	1	Haarlerveld
	Buizerd	3-5	Verspreid
	Groene specht	1	Haarlerveld en Raamsweg
	Huiszwaluw	Ca. 10	Haarlerveld
	Boerenzwaluw	>100	Met name rond de hoogspanningsmasten.
	Blauwe reiger	1	Haarlerveld
	Boomklever	1	Oostrand N2000-Boeterveld
	Koolmees	meerdere	M.n. rand Boetelerveld
	Winterkoning	1	Oostrand N2000-Boeterveld
	Roodborst	meerdere	M.n. rand Boetelerveld
	Merel	meerdere	M.n. rand Boetelerveld
	Grote bonte specht	3-6	M.n. rand Boetelerveld
	Gaai	2-4	M.n. rand Boetelerveld
	Houtduif	meerdere	Verspreid
4 augustus 2018	Witte kwikstaart	1	Speelmansweg Zuidrand Boeterveld
	Merel	1	Speelmansweg Zuidrand Boeterveld
	Geelgors	1	Speelmansweg Zuidrand Boeterveld
	Roodborsttapuit	1	Speelmansweg Zuidrand Boeterveld
	Kneu	1	Speelmansweg Zuidrand Boeterveld
	Huismus	1	Speelmansweg Zuidrand Boeterveld
	Houtduif	>3	Gebied
	Zwarte kraai	1	Haarlerveld
	Huismus	10	Haarlerveld
	Gaai	1	Oostrand N2000-Boeterveld
	Roodborst	1	Oostrand N2000-Boeterveld
	Boerenzwaluw	>50	Met name rond de hoogspanningsmasten.

De waarnemingen zijn allen ingevoerd op de website waarneming.nl (inclusief de waarnemingen net buiten het onderzoeksgebied).

Ten aanzien van de jaarrond beschermde soorten welke in het gebied voorkomen Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote Gele Kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte Wouw geldt dat voor geen van deze soorten het plangebied geschikt is als broedgebied. Dit kon op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 7. Detailopnamen. Braam in slootkant, Bandheidelibel en sporen Kerkuil bij de excursieschuur in het Natura 2000-gebied zelf.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) / Quickscanhulp.nl

Op basis van landelijke verspreiding (Bron: Zoogdierverseniging), zijn de volgende soorten mogelijk:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Kleine dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Franjestaart
- Baardvleermuis
- Brandt's vleermuis
- Tweekleurige vleermuis

Volgens het NDFD is er in de laatste 5 jaar één waarneming (juni 2016) van een Gewone dwergvleermuis geregistreerd in het onderzoeksgebied. Dit was bij de manege Bartels aan de Raamsweg.

4.2.2 Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes op basis van expert judgement.

Verblijfplaatsen

In de plangebieden staan geen gebouwen. De bomen en struiken die er staan zijn niet geschikt voor vleermuizen. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen.

Vliegroutes

Er zijn verscheidene lijnvormige elementen welke gebruikt kunnen worden als vliegroute. De bosrand van het Boetelerveld is zijn duidelijke zoom. Wanneer er beplanting staat langs sloten dan worden deze ook vaak gebruikt. Daarnaast foerageren sommige soorten boven bredere watervoerende sloten (o.a. Watervleermuis). De sloten in het plangebied zijn ondiep en droog. De beplanting kan in tact blijven. Door het verondiepen en dempen van sloten zullen er dus naar verwachting geen vliegroutes verdwijnen. De aanleg van de slenk heeft een positief effect. Hierdoor zal het areaal aan foerageergebied toenemen. Negatieve effecten op vleermuizen worden derhalve niet verwacht.

4.3 Overige grondgebonden zoogdieren

4.3.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

In onderstaande tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 3. Data NDFD (2013-2015).

Soort	Wet natuurbescherming
Bunzing	Wnb § 3.3 ¹
Eekhoorn	Wnb § 3.3
Egel	Wnb § 3.3 ¹
Haas	Wnb § 3.3 ¹
Ree	Wnb § 3.3 ¹

Eekhoorn: 1 waarneming in bos aan de oostelijke rand van het Natura 2000-gebied.

¹ Vrijgestelde soort op grond van de POV Overijssel (zie bijlage 5).

4.3.2 Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)

Tijdens de veldbezoeken zijn in het onderzoeksgebied 5 grondgebonden zoogdieren waargenomen of er sporen van gevonden.

Tabel 4. Veldwaarnemingen

Soort	Aantal	Datum	Wet natuurbescherming
Haas	4-6	1 augustus 2016	Wnb § 3.3 ¹
Mol (sporen)	>1	1 augustus 2016	onbeschermd
Ree	2 ²	1 augustus 2016	Wnb § 3.3 ¹
Huisspitsmuis	1 ³	1 augustus 2016	Wnb § 3.3 ¹
Rosse woelmuis	2 ³	1 augustus 2016	Wnb § 3.3 ¹
Haas	3	4 augustus 2018	Wnb § 3.3 ¹
Mol (sporen)	>1	4 augustus 2018	onbeschermd

Er is tijdens het veldbezoek extra gekeken naar sporen van 2 beschermde soorten welke mogelijk in sloten en slootbermen voorkomen, al zijn daar op basis van de data van het NDFF geen aanwijzingen voor.

Veldspitsmuis: De sloten zijn te droog voor deze soort. De aanwezigheid kan worden uitgesloten.

Das: Geen sporen van dassen gevonden in de droge sloten. Het onderzoeksgebied en de omgeving is zeer geschikt voor de Das en de soort zal er vast ook in het onderzoeksgebied (agrarische gronden) foerageren. In de slootkanten zijn geen dassenburchten aangetroffen. Na de ingreep is het gebied nog steeds geschikt voor de Das. Effecten zijn op voorhand uitsloten.

4.4 Amfibieën, vissen en reptielen

4.4.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In onderstaande tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 5. Data NDFF (2013-2015).

Soort	Wet natuurbescherming
Bruine kikker	Wnb § 3.3 ⁴
Gewone pad	Wnb § 3.3 ⁴
Kamsalamander	Wnb § 3.2
Kleine watersalamander	Wnb § 3.3 ⁴
Baars	onbeschermd

Kamsalamander: Dit is naast de Gewone dwergvleermuis de tweede habitatrichtlijnsoort in het gebied. Er is in het onderzoeksgebied 1 waarneming aan de oostzijde binnen het rabattenbos binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. In de delen buiten het Natura 2000-gebied waar PAS-maatregelen zijn gepland is de soort niet waargenomen.

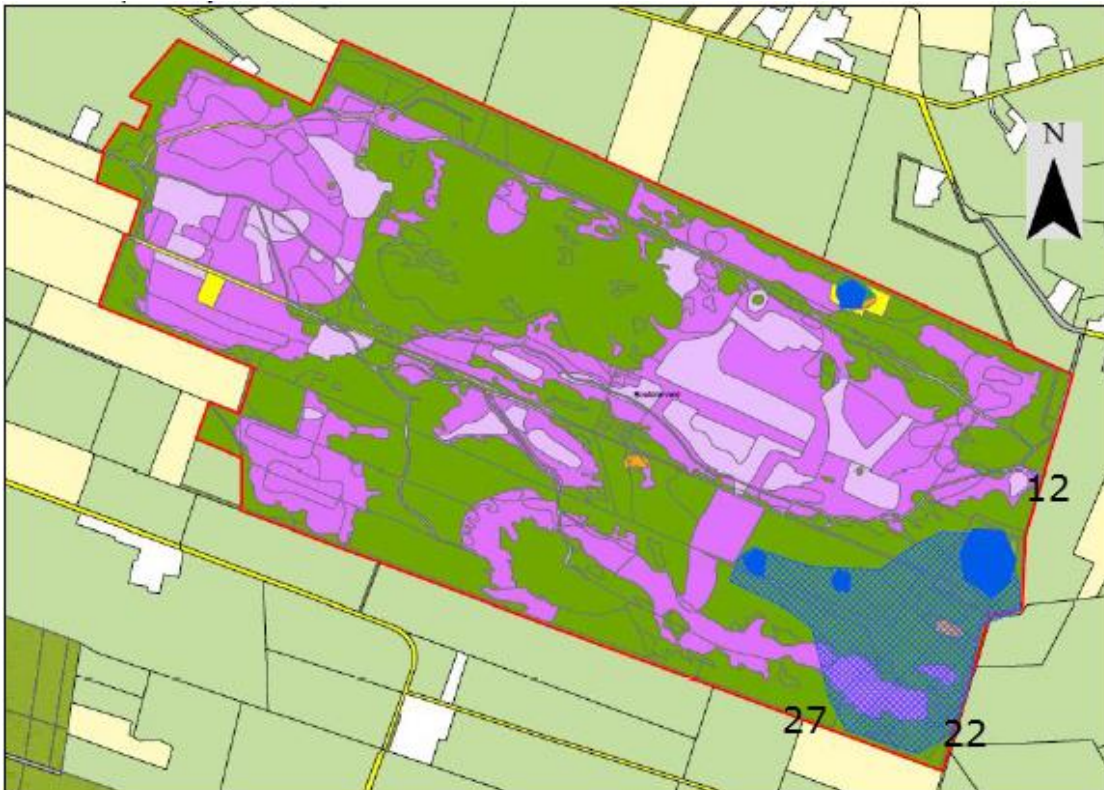
In de gebiedsanalyse en in het beheerplan is informatie opgenomen over het verspreidingsgebied van de Kamsalamander. Uit deze gegevens volgt dat de soort op land met name rondom de grote poel in het gebied voorkomt. Het

² Betreft 1 Ree in het Natura 2000-gebied en 1 Ree in een maïsperceel.

³ Betreft waarneming uit 2 kerkuilenbraakballen (2016) gevonden onder nestkast excursieschuur Boetelerveld, buiten onderzoeksgebied

⁴ Vrijgestelde soort op grond van de POV Overijssel (zie bijlage 5).

verspreidingsgebied grenst loopt tot de grens van het gebied waar ook de sloten liggen die verondiept worden.

Figuur 8. Overzichtskartaal met waarnemingen Kamsalamander. Het gearceerde gebied geeft indicatief aan waar het leefgebied is, de blauwe vlakken de wateren waar de kamsalamander in elk geval voorkomt. Bron: Gebiedsanalyse 2016 / Landschap Overijssel, 2006.

4.4.2 Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)

De onderzochte sloten stonden allen ten tijde van het veldbezoek op 1 augustus 2016 zo goed als droog (0-5 cm water). Op 4 augustus 2018 waren de sloten kurkdroog. De aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten en er stond wederom te weinig water om het schepnet te hanteren. Met lage schoenen kon je door de sloten lopen. Er was geen sprake van een dikke baggerlaag. Tijdens het lopen door de sloot werden in 2016 op enkele plaatsen Bruine kikkers waargenomen. In de poelen in het Natura 2000-gebied (buiten plangebied) werden daarnaast ook nog Groene kikkers waargenomen.

De Kamsalamander is in beide jaren in de plansloten niet aangetroffen. De beboste oevers van de sloten zijn wel geschikt als potentieel landhabitat. In paragraaf 5.2 wordt er verder op ingegaan, wat hiervan de consequentie is.

Ten aanzien van de Wet natuurbescherming kan vermeld worden dat de toegevoegde soort, de Kwabaal, niet is aangetroffen en hier ook niet verwacht wordt.

4.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

4.5.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDDF)

In onderstaande tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 6. Data NDFF (2013-2015).

Soort	Wet natuurbescherming
Atalanta	Onbeschermd
Bont zandoogje	Onbeschermd
Boomblauwtje	Onbeschermd
Bruin zandoogje	Onbeschermd
Groot dikkopje	Onbeschermd
Klein geaderd witje	Onbeschermd
Kleine vos	Onbeschermd
Koevinkje	Onbeschermd
Oranjetipje	Onbeschermd
Bandheidelibel	Onbeschermd
Bruine winterjuffer	Onbeschermd
Gewone oeverlibel	Onbeschermd
Steenrode heidelibel	Onbeschermd
Viervlek	Onbeschermd
Zwarte heidelibel	Onbeschermd
Groot populierenhaantje	Onbeschermd
Moerassprinkhaan	Onbeschermd
Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje	Onbeschermd
Veertienstippelig lieveheersbeestje	Onbeschermd
Wespspin	Onbeschermd

4.5.2 Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)

Opvallend was dat er in 2016 vrij veel Koevinkjes rond de droge sloten vlogen. Vooral op plaatsen waar ook bramen staan. In één sloot werd in 2016 een Bruine winterjuffer waargenomen. En in 2018 vlogen er ook enkele Weidebeekjuffers tijdens het veldbezoek. Daarnaast werden er in het Haarleveld en het agrarische gebied ten zuiden van het Boetelerveld enkele vrij zeldzame Bandheidelibellen in 2016 en 2018 waargenomen. Opvallend was ook de waarneming van 2 Wespenspinnen in 2016. De enige waargenomen beschermde soort was het Heideblauwtje (2016), welke werd gezien op de heide in het Natura 2000-gebied, dus buiten het plangebied.

Tabel 7. Veldwaarnemingen

Soort	Aantal	Datum	Wet natuurbescherming
Heideblauwtje	1♀ (in Natura 2000)	1 augustus 2016	Onbeschermd
Klein geaderd witje	Ca. 5	1 augustus 2016	Onbeschermd
Koevinkje	Ca. 18-24	1 augustus 2016	Onbeschermd
Atalanta	2	1 augustus 2016	Onbeschermd
Bruin zandoogje	1	1 augustus 2016	Onbeschermd
Bont zandoogje	4-6	1 augustus 2016	Onbeschermd
Bruine winterjuffer	1	1 augustus 2016	Onbeschermd
Bandheidelibel	2♀ + 2♂	1 augustus 2016	Onbeschermd
Zwarte heidelibel	1♀	1 augustus 2016	Onbeschermd
Gewone oeverlibel	1♂	1 augustus 2016	Onbeschermd
Steenrode heidelibel	2♀	1 augustus 2016	Onbeschermd
Wespspin	2	1 augustus 2016	Onbeschermd
Bruin zandoogje	1	4 augustus 2018	Onbeschermd
Steenrode heidelibel	♀ + ♂	4 augustus 2018	Onbeschermd
Bruinrode heidelibel	2	4 augustus 2018	Onbeschermd
Weidebeekjuffer	6♂	4 augustus 2018	Onbeschermd

Klein koolwitje	10	4 augustus 2018	Onbeschermd
Klein geaderd witje	5	4 augustus 2018	Onbeschermd
Groot koolwitje	2	4 augustus 2018	Onbeschermd
Zwarte heidelibel	1	4 augustus 2018	Onbeschermd
Gewone oeverlibel	4	4 augustus 2018	Onbeschermd
Bandheidelibel	2♂	4 augustus 2018	Onbeschermd

4.6 Vaatplanten

4.6.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten op grond van de Wet natuurbescherming geregistreerd. Wel zijn er 68 waarnemingen van 60 onbeschermde soorten geregistreerd.

Tabel 8. Data NDFD (2013-2015).

Vaatplanten	Vaatplanten	Vaatplanten
Adderwortel	Harig wilgenroosje	Ridderzuring
Amerikaanse vogelkers	Herderstasje	Riet
Biezenknoppen	Holpijp	Rietgras
Blaaszegge	Hondsdrif	Rode klaver
Bruine snavelbies	Hopklaver	Scherpe boterbloem
Drijvend fonteinkruid	Hulst	Schijfkamille
Duizendblad	Kleine zonnedaauw	Slanke waterkers
Echte koekoeksbloem	Klimop	Sporkehout
Gelderse roos	Koninginnekruid	Struikhei
Gewone agrimonie	Kropaar	Tweerijige zegge
Gewone berenklauw	Krulzuring	Veenbies
Gewone dophei	Liesgras	Watermunt
Gewone raket	Moerasdroogbloem	Waterpeper
Gewone vlier	Moerasrolklaver	Wilde cichorei
Gewoon varkensgras	Moeraspirea	Wilde gagel
Grote brandnetel	Perzikkruid	Wilde kamperfoelie
Grote kattenstaart	Pijpenstrootje	Wilde lijsterbes
Grote lisdodde	Pilzegge	Wolfspoot
Grote windhalm	Pitrus	Zwaluwtong
Grove den	Ratelpopulier	Zwart tandzaad

4.6.2 Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)

Tijdens het veldbezoek in 2016 zijn in de onderzochte sloten en percelen geen beschermde planten aangetroffen. Het betreft landbouwgrond, waarop gras of maïs staat. In 2018 is het veldbezoek vooral gericht op beschermde dieren.

In de sloten zijn onder andere de volgende soorten vastgesteld: Pitrus, Vuilboom, Braam, Amerikaanse Vogelkers, Ridderzuring, Paardenbloem, Grote wederik, Gewone bereklauw, Bastaardwederik, Ruwe berk, Grote kattestraat, Akkerdistel, Rolklaver, Veldzuring, Riet, Wilde Betram, Boswilg, Witte walstro, Madeliefje, Grote brandnetel, Kleine brandnetel, Pijlkruid, Grote waterweegbree, Lijsterbes, Kruldistel, Grote lisdodde, Wilde kamperfoelie, Gewoon varkensgras, Perzikkruid, Kropaar, Timoteegrass, Grote weegbree, Smalle weegbree, Rode klaver, Hondsdrif, Scherpe boterbloem, Kruipende boterbloem, Duizendblad, Vogelmuur, Herderstasje, Gewone raket, Moerasrolklaver, Zwarte els, Zomereik, Koninginnekruid, Hulst, Wolfspoot, Harig wilgenroosje en Japanse duizendknoop.

5 Beoordeling Wet natuurbescherming (soorten)

5.1 Vogels

Effecteninschatting

Er zijn geen effecten op jaarrond beschermde vogelsoorten te verwachten. Wel kunnen er vogels broeden in de directe omgeving van de stallen die gesloopt worden en in de houtsingel.

Om effecten op broedvogels te voorkomen wordt geadviseerd om ruim voor het broedseizoen de bomen te kappen en de begroeiing te verwijderen.

Periode werkzaamheden (voorzorgsbeginsel)

Omdat geen ontheffingen worden verleend voor het verstoren van vogels en/of het vernielen van nesten wordt geadviseerd om het slopen buiten het broedseizoen (globale richtlijn⁵ 15 maart - 15 juli) uit te voeren of te beginnen na 15 juli. Voorkom het vestigen van broedvogels op het bouwperceel door het plaatsen van wapperende zakken of enkele linten.

5.2 Vleermuizen

Effecteninschatting

Verblijfplaatsen

In de plangebieden staan geen gebouwen. De bomen en struiken die er staan zijn niet geschikt voor vleermuizen. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen.

Vliegroutes

Er zijn verscheidene lijnvormige elementen welke gebruikt kunnen worden als vliegroute. De bosrand van het Boetelerveld is zijn duidelijke zoom. Wanneer er beplanting staat langs sloten dan worden deze ook vaak gebruikt. Daarnaast foerageren sommige soorten boven bredere watervoerende sloten (o.a. Watervleermuis). De sloten in het plangebied zijn ondiep en droog. De beplanting kan in tact blijven. Door het verondiepen en dempen van sloten zullen er dus naar verwachting geen vliegroutes verdwijnen. De aanleg van de slenk heeft een positief effect. Hierdoor zal het areaal aan foerageergebied toenemen.

Negatieve effecten op vleermuizen worden derhalve niet verwacht.

5.3 Overige grondgebonden zoogdieren

Effecteninschatting

Er worden geen beschermde soorten in het plangebied verwacht, waarvoor er geen vrijstelling is verleend. Mocht men tijdens de werken stuiten op zoogdieren, dan geldt uiteraard wel de zorgplicht.

5.4 Amfibieën, vissen en reptielen

Effecteninschatting

In het plangebied zijn geen waarnemingen van reptielen. Effecten op reptielen worden dan ook uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek in 2016 stonden alle sloten geheel of deels droog. Op enkele stukken (kruisingen van sloten) werd een waterdiepte van circa 15 centimeter vastgesteld, maar over het geheel lag er 0-5 cm

⁵ **Broedseizoen:** Vogels worden met name beschermd tijdens het broedseizoen. Een belangrijke vraag is dus: Van wanneer tot wanneer duurt het broedseizoen? Vaak wordt als grove lijn gezegd dat het broedseizoen duurt van 15 maart tot en met 15 juli. Inderdaad broeden vogels met name in deze periode. De bescherming van vogels is echter niet gebaseerd op een datum, maar op het daadwerkelijke broedseizoen. Dat kan ook al voor 15 maart of na 15 juli zijn. Het broedseizoen begint niet pas wanneer de eieren gelegd zijn. Het broedseizoen gaat al van start met de paarvorming, territorium afbakenen en het bouwen van nesten. In deze tijdsspan worden vogels, hun nesten en eieren beschermd door de Wet natuurbescherming. Het nest mag niet verwijderd, verstoord of leeggehaald worden (Bron: Vogelbescherming Nederland).

water in de sloten. Men kan met name de vrijgestelde beschermde soorten zoals de Bruine kikker in deze droogstaande sloten verwachten. Maar ook hiervoor geldt het voorzorgbeginsel.

Er wordt geadviseerd om het dempen, vergraven of verondiepen in beginsel uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen, amfibieën en reptielen. Dit is strenger dan de gedragscode voor Waterschappen, welke zich beperkt tot locaties waar de zwaardere beschermde soorten zijn aangetroffen.

Mocht het niet lukken om alle werkzaamheden binnen deze periode af te ronden, dan is er een mogelijkheid om de werkperiode iets op te rekken, omdat er in bijna alle sloten alleen vrijgestelde soorten te verwachten zijn.

Voorgaande geldt niet voor de sloten aan de oostrand van het Natura 2000 waar wel potentieel leefgebied (vochtig landhabitat) van een zwaardere beschermde soort, de Kamsalamander, voorkomt. Al zijn hier geen waarneming gedaan. Uit voorzorg kan het dempen/verondiepen van deze sloten uitsluitend in de periode 15 juli en 1 november, dit geheel conform de gedragscode voor Waterschappen.

Bij het dempen van een watergang wordt het water één richting uitgedreven naar een naastliggende sloot, opdat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen. In de regel dus vanuit het Boetelerveld steeds verder naar buiten toe.

Mocht er sprake zijn van het leegpompen van een watergang (hetgeen wij niet verwachten), dan worden alle overige vissen en amfibieën tijdig weggevangen en elders uitgezet. Dit kan het beste onder toezicht van een ecooloog plaatsvinden.

5.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

Effecteninschatting

Beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden hier ook niet verwacht. Effecten op deze soortgroepen achten wij dan ook uitgesloten.

5.6 Vaatplanten

Effecteninschatting

Er zijn geen standplaatsen van beschermde soorten in het plangebied. Effecten zijn uitgesloten.

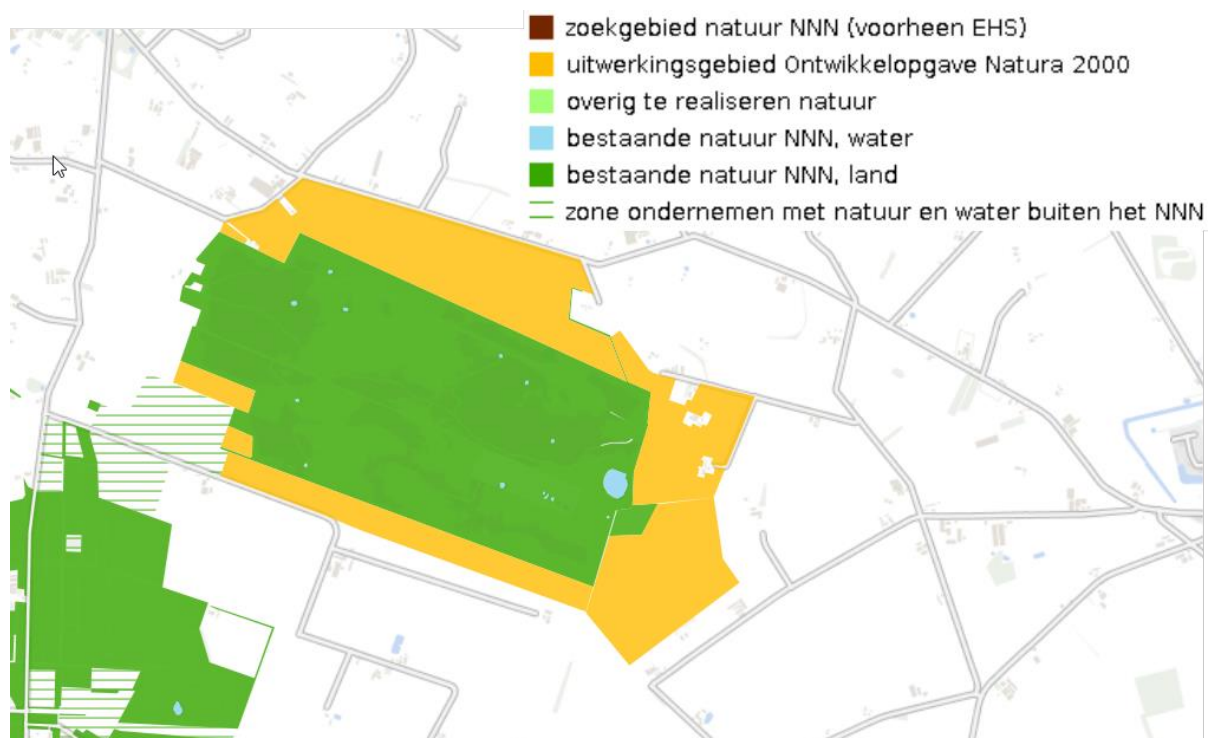
6 Gebiedsbescherming

6.1 NatuurNetwerk Nederland

Binnen de provincie Overijssel zijn veel natuurgebieden. Die vormen samen een netwerk: het Natuur Netwerk Nederland. Dat netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, maar er worden ook nieuwe natuurgebieden ontwikkeld. Het Natuur Netwerk Nederland is beschermd, je mag er bijvoorbeeld niet zomaar bouwen.

Een deel van het Natuur Netwerk heeft zelfs Europese bescherming: de Natura 2000-gebieden (zie 6.2). Maar ook buiten de Natura 2000-gebieden zijn stukken natuur die het beschermen waard zijn.

Zoals uit onderstaande figuur blijkt ligt het plangebied in het NNN. De werkzaamheden hebben echter allen betrekking op de ontwikkelopgave voor het Natura 2000-gebied Boeterveld. Effecten kunnen dan ook worden uitgesloten.

Figuur 9. Overzicht NatuurNetwerk Nederland.
(Bron: Atlas van Overijssel).

6.2 Wet natuurbescherming - Natura 2000 gebieden

Natura 2000 is een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn. Een voorbeeld is de Noordse woelmuis, die alleen nog maar in Nederland voorkomt.

Zoals uit onderstaande figuur blijkt ligt het plangebied deels in of in de directe nabijheid van het Natura 2000 gebied Boeterveld. De uit te voeren maatregelen zijn gericht op het verbeteren van de condities voor de leefgebieden van aangewezen soorten en aanwezen habitattypen in het Natura 2000-gebied. Negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn derhalve met zekerheid uitgesloten.

Figuur 10. Ligging van het Natura 2000-gebied. (Bron: Atlas van Overijssel).

7 Conclusies

7.1 Conclusie Wet natuurbescherming (Soorten)

Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen aanvangen en de aanbevelingen uit onderstaande tabel worden uitgevoerd, dan kunnen effecten op broedvogels voorkomen worden en is er voor vogels geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Er is ook voor de overige natuurwaarden geen ontheffing noodzakelijk. In de tabel zijn de effecten samengevat.

Wij adviseren wel om deze conclusie (het rapport) door het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning (Gemeenten Raalte en Hellendoorn) te laten bevestigen. Het is ook raadzaam, maar geen wettelijke verplichting, om het rapport voor te leggen ter beoordeling aan de provincie Overijssel.

Tabel 9. Overzicht conclusies aangaande verstoring en de eventueel te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek noodzakelijk	Wnb- ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Vogels	Broedvogels	Nee, mits..	Nee, mits..	Nee	Geen werkzaamheden in het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart – 15 juli (zie voetnoot hoofdstuk 5). Zie paragraaf 5.1
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.1
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.2
	Vliegroutes	Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.2
Overige zoogdieren		Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.3
Amfibieën		Nee, mits	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.4 Bij voorkeur weken tussen 15 juli en 1 november.
Reptielen		Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.4
Vissen		Nee, mits	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.4 (Bij voorkeur weken tussen 15 juli en 1 november) Er worden geen beschermde vissoorten verwacht.
Libellen en vlinders		Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.5
Vaatplanten		Nee	Nee	Nee	Zie paragraaf 5.6

7.2 Conclusie NatuurNetwerk Nederland

Er zijn geen negatieve effecten op de NNN/EHS-gebieden te verwachten.

7.3 Conclusie Wet natuurbescherming (gebieden)

Er zijn geen effecten op de Natura 2000-gebieden te verwachten. Een vergunning op grond van Wet natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

8 Bronnen

8.1 Literatuur

- Bijlsma, R.G. (et al) 2001, Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Dietz, C. (et al.) 2009, Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Tirion Natuur.
- Douma, M. C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De Zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 201, Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Fopma, A, 2016 Quickscan effecten PAS-maatregelen op natuurwaarden op gronden rondom het Boetelerveld; *Fopma NatuurAdvies* Rapport 2016-113, Apeldoorn.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2003. Europese Natuur in Nederland; Habitattypen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2008. Europese Natuur in Nederland; Soorten van de Habitatrichtlijn, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. & Winden J. van der 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels, Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie, Bureau Waardenburg Rapport 08-173, Culemborg.
- Lange R. (et al.) 1994. Zoogdieren van West-Europa, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Provincie Overijssel, Natura 2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) Boetelerveld, Vastgesteld Gedeputeerde Staten van Overijssel: 18 november 2015.
- Provincie Overijssel, Natura 2000 beheerplan – definitief – Boetelerveld, 29 maart 2016.
- SOVON 1987, Atlas van de Nederlandse Vogels.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002 Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, Nederlandse fauna 5, Naturalis, KNNV-uitgeverij Leiden.
- SOVON & CBS 2005, Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk, SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Unie van Waterschappen: Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen; Goedgekeurd door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op 6 februari 2012.

8.2 Geraadpleegde websites

• www.rijksoverheid.nl & www.synbiosys.alterra.nl	[natuurwetgeving / soortbescherming & gebiedsbescherming N2000]
• Geiode ODRU	[kaart EHS]
• www.natuurloket.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.overheid.nl	[actuele wetteksten]
• www.waarneming.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.telmee.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.zoogdieratlas.nl	[waarnemingen zoogdieren]

BIJLAGE 1 Algemene verbodsbepalingen Wnb

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

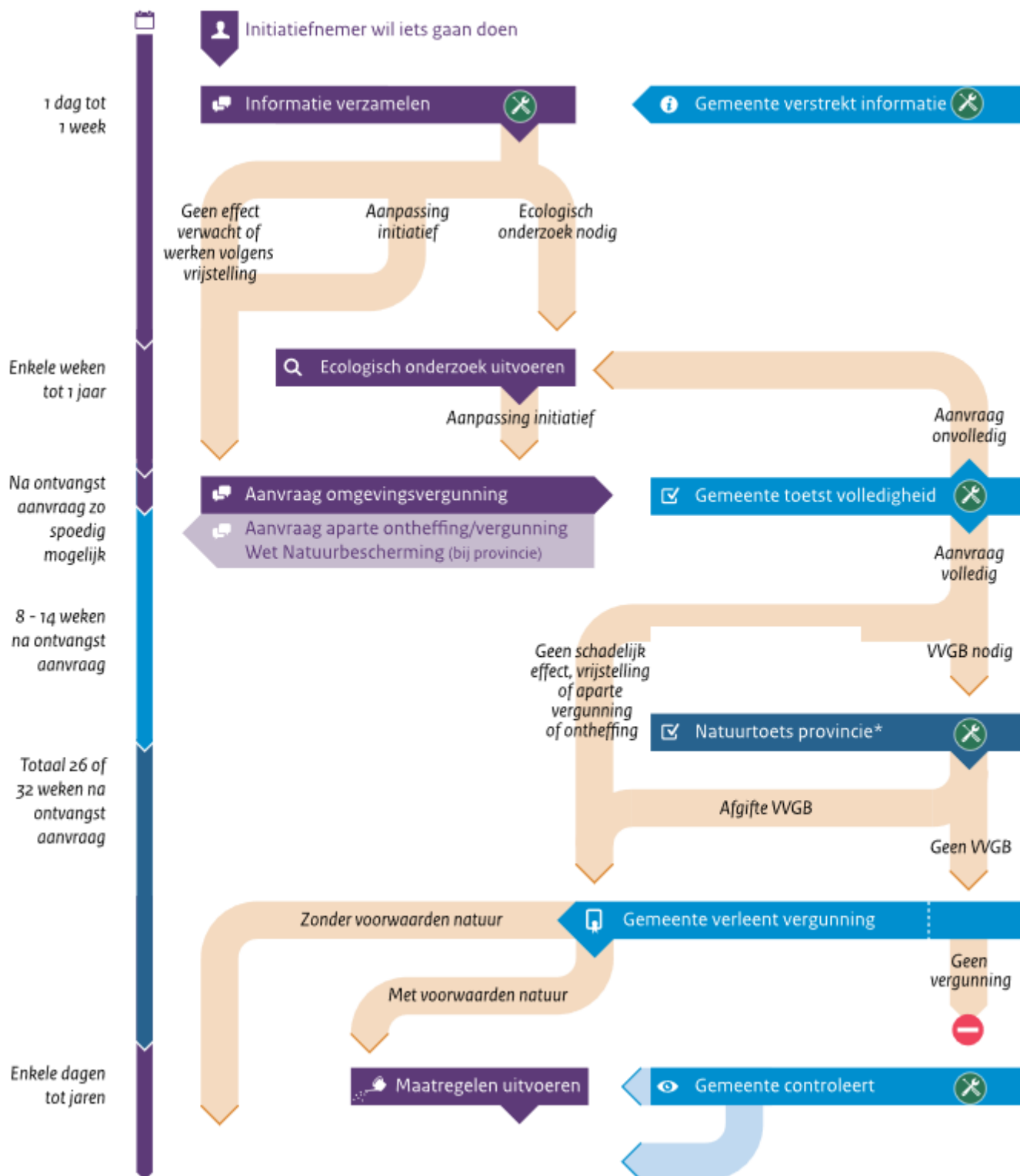
1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

BIJLAGE 2 Proces beoordeling ontheffing Wnb

Verdere uitwerking van het schema op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/routeplanner.aspx?subj=routeplanner#initiatiefnemer>

BIJLAGE 3 Jaarrond beschermde vogels

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Nederlandse naam	Categorie	Nederlandse naam	Categorie
Blauwe reiger	5	Ruigpootuil	5
Boerenwaluw	5	Spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
Boomklever	5	Torenvalk	5
Boomkruiper	5	Zeearend	5
Bosuil	5	Zwarte kraai	5
Brilduiker	5	Zwarte mees	5
Draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
Eidereend	5	Zwarte specht	5
Ekster	5	Huismus	2
Gekraagde roodstaart	5	Kerkuil	3
Glanskop	5	Oehoe	3
Grauwe vliegenvanger	5	Ooievaar	3
Groene specht	5	Ransuil	4
Grote bonte specht	5	Roek	2
Hop	5	Slechtvalk	3
		Sperwer	4
Huiswaluw	5	Steenuil	1
IJsvogel	5	Wespendief	4
Kleine bonte specht	5	Zwarte wouw	4
Kleine vliegenvanger	5	Boomvalk	4
Koolmees	5	Buizerd	4
Kortsnavelboomkruiper	5	Gierzwaluw	2
Oeverwaluw	5	Grote gele kwikstaart	3
Pimpelmees	5	Havik	4
Raaf	5		

BIJLAGE 4 Samenvatting NDFF

Wnb - Vogelrichtlijn

Bonte Vliegenvanger	Patrijs
Buizerd	Pimpelmees
Ekster	Scholekster
Gekraagde Roodstaart	Sperwer
Grasmus	Tjiftjaf
Grauwe Gans	Torenvalk
Grote Lijster	Vink
Kievit	Wintertaling
Knobbelzwaan	Wulp
Koekoek	Zwartkop
Meerkoet	

Wnb - Habitatrichtlijn

Gewone dwergvleermuis	Kamsalamander
-----------------------	---------------

Wnb - andere soorten

Bruine kikker	Gewone pad
Bunzing	Haas
Eekhoorn	Kleine watersalamander
Egel	Ree

Wat zit er in het NDFF?

Er is gebruik gemaakt van het NDFF. Hiervoor hebben we de gevalideerde data 2013-2018 gebruikt (laatste 5 jaar). De omvang van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 1.

In het NDFF zit gevalideerde data van verschillende soortbeschermingsorganisaties en partners. Ook de dat van Telmee.nl en waarneming.nl zit in het NDFF. Zo ook de eigen data van Fopma NatuurAdvies.

Soortenorganisaties

De soortenorganisaties zijn elk gespecialiseerd in een groep dieren of planten. Zij beheren databanken met verspreidings- en ecologische gegevens die door duizenden vrijwilligers verzameld zijn. Deze gegevens zijn ook beschikbaar in de Nationale Databank Flora en Fauna.

De soortenorganisaties hebben in de loop der jaren een grote expertise opgebouwd met betrekking tot veldbiologisch onderzoek, de ecologie van de Nederlandse flora en fauna en het beheren en interpreteren van monitorings- en verspreidingsgegevens.

- ANEMOON (Flora en fauna van de zee)
- Bryologische en Lichenologische Werkgroep (BLWG) (Mossen en korstmossen)
- De Vlinderstichting (Vlinders en libellen)
- EIS-Nederland (Ongewervelde dieren)
- FLORON (Planten)
- Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) (Paddenstoelen)
- RAVON (Reptielen, amfibieën en vissen)
- Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogels)
- TINEA (Micronachtvlinders)
- Zoogdierversamenwerking (Zoogdieren)

Partners

Verschillende organisaties werken samen met de Nationale Databank Flora en Fauna. Bijvoorbeeld door gegevens beschikbaar te stellen of andere kennis te delen.

- Alterra (landelijke vegetatiedatabank)
- Instituut voor Biodiversiteit en Ecosystem Dynamica (IBED)
- Naturalis Biodiversity Center
- Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
- Natuurbank Limburg
- Natuurnetwerk
- Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)
- Regelink Ecologie & Landschap
- Stichting Natuurinformatie (waarneming.nl)
- Stichting Staring Advies

BIJLAGE 5 POV OVERIJSSEL

Soortenvrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer

Soorten als bedoeld in artikel 7.4.1, eerste lid POV Overijssel

Soort	Aardmuis
	Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Bosmuis
	Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Bruine kikker
	Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; In het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane	Schepnetten

middelen/methoden:

Specifieke voorschriften: t.b.v. belang van bescherming van wilde flora of fauna: alleen vrijstelling voor vangen

Soort **Bunzing**
Ruimtelijk ontwikkelingen;

Belang: Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Gebied: De gehele provincie

Periode: Gehele jaar.

Toegestane middelen/methoden: Vangkooien

Specifieke voorschriften: n.v.t.

Soort **Dwergmuis**
Ruimtelijk ontwikkelingen;

Belang: Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Gebied: De gehele provincie

Periode: Gehele jaar.

Toegestane middelen/methoden: Vangkooien

Specifieke voorschriften: n.v.t.

Soort **Dwergspitsmuis**
Ruimtelijk ontwikkelingen;

Belang: Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Gebied: De gehele provincie

Periode: Gehele jaar.

Toegestane middelen/methoden: Vangkooien

Specifieke voorschriften: n.v.t.

Soort **Egel**
Ruimtelijk ontwikkelingen;

Belang: Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Gewone bosspitsmuis Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Gewone pad Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; In het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Schepnetten
Specifieke voorschriften:	t.b.v. belang van bescherming van wilde flora of fauna: alleen vrijstelling voor vangen
Soort	Haas Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Hermelijn

	Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Huisspitsmuis Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Kleine watersalamander Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied. ; In het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Schepnetten
Specifieke voorschriften:	t.b.v. belang van bescherming van wilde flora of fauna: alleen vrijstelling voor vangen
Soort	Konijn (niet gedomesticeerd) Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie

Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Meerkikker Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied. ; In het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Schepnetten
Specifieke voorschriften:	t.b.v. belang van bescherming van wilde flora of fauna: alleen vrijstelling voor vangen
Soort	Middelste groene kikker Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied. ; In het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Schepnetten
Specifieke voorschriften:	t.b.v. belang van bescherming van wilde flora of fauna: alleen vrijstelling voor vangen
Soort	Ondergrondse woelmuis Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Ree

	Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	n.v.t.
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Rosse woelmuis Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Tweekleurige bosspitsmuis Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Veldmuis Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien

Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Vos Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Wezel Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.
Soort	Woelrat Ruimtelijk ontwikkelingen;
Belang:	Bestendig beheer en onderhoud in de landbouw of bosbouw, aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, in het kader van natuurbeheer, in het kader van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
Gebied:	De gehele provincie
Periode:	Gehele jaar.
Toegestane middelen/methoden:	Vangkooien
Specifieke voorschriften:	n.v.t.